

Jak to z kawą było...

Prawo | Case studies / Małgorzata Kochańska, wykładowca WSB

Jak pisać o przepisach, żeby nie było nudno? Właśnie tak! Opisany ze swadą case dotyczący BHP.

TREŚĆ ARTYKUŁU:

Kto z nas, szczególnie rano, nie myśli o filiżance lub kubku kawy czy herbaty? I zamiast delektować się tym aromatycznym napojem (jak zaleca pewien barista w TV), „wciągamy” ją w biegu. Powszechnym stało się już, że obok smartfona czy laptopa w ręku dzierzymy z dumą ów kubek z gorącym napojem. Zapobiegliwi zaopatrują się w designerskie termosy czy kubki termiczne, aby ciepło nie uleciało zbyt szybko ...

Przypadek R. M. i umiłowanie do picia kawy w biegu niczym nie wyróżniał ani jego, ani jego kolegów i koleżanki, aż do pewnego dnia. Poniedziałek, 23 lutego bieżącego roku niczym nie różnił się od innych poniedziałków, był to 54 dzień jeszcze nowego roku – jednocześnie 8. poniedziałek. Na Pomorzu: zachmurzenie duże z przejaśnieniami i już bez opadów. Temperatura maksymalna od 5 do 7 stopni C. Wszystko wskazywało na to, że bez kawy nie da się normalnie funkcjonować. O godzinie 10.00 R. udał się „ciągiem komunikacyjnym wewnętrznym” biurowca, wchodząc po schodach i trzymając się poręczy, do stanowisk pracy znajdujących się na VIII piętrze.

Znajdując się na czwartym stopniu, „nagle poczuł, że lewa noga usuwa się bezwładnie po stopniu do tyłu”, a R. traci kontrolę i upada. Trzymał się lewą ręką poręczy, chcąc zamortyzować upadek. Siła uderzenia skupiła się na prawej dłoni, powodując uraz w postaci złamania V kości śródreżcza prawej dłoni.

Wyjaśnijmy, co naprawdę się stało w ten lutowy poniedziałkowy poranek. Ustalmy okoliczności i przyczyny tego zdarzenia, posiłkując się systematyką ustalania przyczyn i okoliczności zdarzeń wg TOL (zalecaną m.in.: przez Państwową Inspekcję Pracy):

[T] Techniczne – wynikające z wad konstrukcyjnych sprzętu lub **niewłaściwych rozwiązań technicznych** [1].

Tutaj: Zespół Powypadkowy [ZP] powołany przez pracodawcę ich nie stwierdził.

Czyżby?

ZP wyszedł z założenia, że konstrukcja schodów jest prawidłowa i zgodna z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego[2]. Natomiast bezpośrednią przyczyną utraty stabilności R. była ... kawa! Zatem należało zadać sobie pytanie „skąd kawa znalazła się na ciągu komunikacji pionowej?”

Czy właśnie *rozwiązanie techniczne* w procesie przenoszenia kawy nie było przyczyną jej rozlania na schodach? Czyli brak pokrywek na kubkach jednorazowych! Zdecydowanie jest to *rozwiązanie techniczne* i pokrywki (pasujące do wydawanych kubków) powinny być umieszczone obok automatów (wzorem jest tutaj WSB budynek przy ul. Grunwaldzkiej w Gdańsku).

Druga przesłanka w systematyce, to:

[O] Organizacyjna – w szczególności **niewłaściwa organizacja pracy**, w tym **brak właściwego nadzoru nad pracownikiem i wykonywanej przez niego pracy**, tolerowanie odstępstw od zasad BHP, a także nieodpowiednie przeszkolenie w tym zakresie[3].

I tutaj ZP nie dopatrywał się żadnych uchybień ze strony Pracodawcy, a szkoda. Bowiem „śledząc bohaterkę zdarzenia” należało dostrzec *niewłaściwą organizację pracy*. Spożywanie napojów oraz innych produktów żywnościowych wskazane jest w miejscach do tego wyznaczonych, czyli w jadalniach, kantynach, aneksach kuchennych itd.

W omawianym przypadku pracodawca toleruje spożywanie kawy na stanowiskach pracy, a zatem nie zwraca uwagi na przemieszczanie się pracowników z kubkami kawy między punktem wydawania a stanowiskiem pracy (często to są różne kondygnacje – dlatego pojawia się tutaj *ciąg komunikacyjny wewnętrzny*).

[L] Ludzkie – na które składają się między innymi:

- niewłaściwe zachowanie pracownika wywołane zaskoczeniem,
- brak dostatecznej koncentracji na wykonywanej czynności,
- nieużywanie lub niewłaściwe używanie sprzętu ochronnego,
- posługiwanie się w niewłaściwy sposób urządzeniami mechanicznymi, technicznymi,
- stan psychofizyczny pracownika niezapewniający bezpiecznego wykonywania pracy, (spożywanie alkoholu, środków odurzających oraz psychotropowych)[4].

ZP stwierdził jedynie w sporządzonym przez siebie dokumencie pn. „Protokół z ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku”, że: „główną przyczyną wypadku było poślizgnięcie się na stopniu z uwagi na rozlaną i pozostawioną na jego powierzchni ciecz”. A w innym dokumencie pn.: „Protokół z oględzin miejsca wypadku” stwierdził, że: „ciągi komunikacyjne oświetlone i oznakowane prawidłowo, tuż przy wejściu na schody piktogram nakazujący trzymanie się poręczy podczas przemieszczania się schodami”[5].

Zespół Powypadkowy nie stwierdził nieprzestrzegania przez pracodawcę przepisów prawa pracy, a w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub innych przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia[6].

I tutaj mógłby nastąpić koniec historii o kawie i jej niechybnie zgubnych skutkach dla R.N.

Zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego, pracownik, który w wyniku wypadku w pracy, doznał uszczerbku na zdrowiu lub rozstrojenia zdrowia, ma prawo ubiegać się o świadczenie pieniężne od pracodawcy w celu wyrównania doznanej szkody, której Zakład Ubezpieczeń Społecznych w całości nie pokrył. Odpowiedzialność pracodawcy ma bowiem charakter uzupełniający i z żądaniem odszkodowania możemy wystąpić do niego dopiero gdy uzyskamy świadczenie z ZUS-u. Jeżeli pracodawca ponosi winę za wypadek swojego pracownika, musi pokryć koszty jego leczenia, a w przypadku gdy stał się on inwalidą wypłacić musi sumę, która umożliwi mu przekwalifikowanie się do innego zawodu. Jeżeli pracodawca nie miał wykupionej polisy ubezpieczeniowej, należne pracownikowi odszkodowanie zobowiązany jest on wypłacić z majątku własnego.[7]

- W mojej ocenie pracodawca ponosi winę, naruszając następujące przepisy prawa:
- § 21 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 września 1997 roku[8],
- § 39 rozporządzenia jw.
- § 29 załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia;
- Art. 207 ustawy kodeks pracy[9].

---

[1] <http://wypadkipracownicze.pl/index.php/aktualnosci>

[2] Dz.U. 2015 poz. 443 (Wejdzie w życie w dniu: 2015-06-28) Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw.

[3] ibidem

[4] ibidem

[5] Piktogram

[6] Por. pkt. 5 Protokołu ..... podstawa prawna: Dz. U. 2004 nr 227 poz. 2298 Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 września 2004 w sprawie wzoru protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy

[7]
<http://www.vat.pl/aktualnosci-podatkowe/0409-kiedy-mozemy-ubiegac-sie-o-odszkodowanie-za-wypadek-w-pracy-8645/> odczyt 26.05.2015

[8] T.j. 2003 r. Dz. U. nr 169, poz. 1650 z późn. zm.

[9] T.j. Dz.U. 2014 poz. 1502 Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. **KODEKS PRACY**. *Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks pracy Ze zmianami*: Dz.U. 2014 poz. 1662